

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izkaja vsak četrtik in velja s poštnino vrod in v Mariboru s pošljaj-
njom na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt
leta 80 kr. — Naročnina se pošlja opravištvu v dijaškem soseniču
(Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez
posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. —
Izkopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.
Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat 8 kr.,
dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročitvi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj
16. tečaj. Vse ostane pri starem. Naj nam toraj
p. n. deležniki tiskovnega društva pa tudi p. n.
naročniki ostanejo zvesti in še novih privabijo.

Deležnina znaša 5 fl., naročnina za celo leto
3 fl., za pol leta 1 fl. 60 kr., za četrt leta 80 kr.
Denar se naj pošlje po nakaznicah in stari naroč-
niki naj prilepijo dosedanjo adresu ali zapišejo
njeno številko.

Opravništvo „Slov. Gospodarja“.

Im Namen Seiner Majestät des Kaisers!

Das k. k. städt. del. Bezirks-Gericht in Cilli hat
heute über die von Anton Wretschko gegen Dr. Lavoslav
Gregorec wegen der Uebertretung nach den §§ 19 u. 22
des Pressgesetzes vom 17. Dezember 1862 Nr. 6 R. G. B.
de 1863 erhobene Anklage in Anwesenheit des Anton
Wretschko als Ankläger des auf freien Fuss befindlichen
Angeklagten Dr. Lavoslav Gregorec des Vertheidigers Dr.
Josef Sernec nach der am 19. September 1881 vorgenom-
menen Hauptverhandlung auf Grund des vom Ankläger
gestellten Antrages auf gesetzliche Bestrafung des Dr. La-
voslav Gregorec und Veröffentlichung des Straferkennt-
nisses im Sinne des § 39 Pressgesetzes zu recht erkannt:
Dr. Lavoslav Gregorec, 41 Jahre alt, katholisch, ledig, Pro-
fessor der Theologie und verantwortlicher Redakteur der
periodischen Druckschrift „Slovenski Gospodar“ in Mar-
burg, sei schuldig, dass er als verantwortlicher Redakteur
der in Marburg erscheinenden periodischen Druckschrift
„Slovenski Gospodar“ den ihm von Anton Wretschko,
Abt und Stadtpfarrer zu Cilli mitgetheilten Aufsatz des
Inhaltes:

Častiti gospod urednik!

Zadni list „Slov. Gosp.“ št. 32, dne 11. avgusta t. l.
poroča: „da je Celjska konferenca sprejela predlog, naj
se pri celjskem tiskarji, g. Rakuši ne tiska več kronika
lavantinske škofije“. To ni res! prosim, da v prihodnem
listu to le objavite: Pastoralna konferenca za tri dekanije
je bila v Celji dne 6. julija t. l. Pri tej konferenci so se
pretresovale samo vprašanja, od preč. ordinariata odlo-
čene: kej? in pri komu? se naj kronika lavantinske ško-
fije tiska, ni predmet pastoralne konference; še menj pa
predlog „da nobeden duhovnik naj ne kupuje pri njem
tiskovin za farni urad“. Kaj takega objavljati je po po-
stavi prepovedano in se zna kaznovati. Kot predsednik
imenovane konference moram reči: da naš napisnik takih
predlogov nima, in da jih po takim ni bilo treba „pritr-
diti“. V Celji dne 14. avgusta 1881. Ant. Vrečko, m. p.,
opat in dekan., welcher Aufsatz eine Berichtigung im

Sinne des § 19 des Pressgesetzes vom 17. Dezember 1862
Nr. 6, R. G. B. de 1863 der in der periodischen Druck-
schrift „Slovenski Gospodar“ Nr. 32 vom 11. August 1881
gebrachten Notiz: „(Celjska konferenca) je sprejela pred-
log mnogozasluznega župnika: preč. ordinarijatu so izreče
želja, naj se pri celjskem tiskarji g. Rakuši ne tiska več
kronika lavantinske škofije, dalje naj nobeden duhovnik
ne kupuje pri njem tiskovin za farni urad, dokier bo nje-
gova „Cillier Zeitung“ tako grdo psovala kat. duhovščino
pa slovenski narod. Vsi navzoči gospodje iz celjske, laško
in novocerkovske dekanije so pritrđili“, mitgetheilten That-
sachen enthält in der Nummer 35 vom 1. September 1881
der periodischen Druckschrift „Slovenski Gospodar“ wie
folgt: „(Preč. g. Celjski opat) je uredništvo poslal zastran
našega poročila o predlogu v pastoralnej konferenci celj-
skeje v štev. 32 pa iz „Südst. Post“ vzetega sledeči po-
pravek: pastoralna konferenca za 3 dekanije je bila v
Celji dne 6. t. l. Pri tej konferenci so se pretresovale samo
vprašanja od preč. ordinarijata odločene. Kej? in pri
komu? se naj kronika lav. škofije tiska, ni predmet kon-
ference, še menje da naj nihče pri g. Rakuši ne kupi tis-
kovine. Tak predlog bi kaznovan bil, ka bi se lahko to-
žilo, in ga tudi v zapisniku konference ni zapisanega“,
aufgenommen, somit ein im § 19 des Pressgesetzes vom
17. Dezember 1862 Nr. 6, R. G. B. de 1863 bezeichnetes
Schriftstück nicht unverändert abgedruckt habe, und werde
daher wegen der hindurch begründeten Uebertretung nach
den §§ 19 und 22 des Pressgesetzes vom 17. Dezember 1862
Nr. 6 R. G. B. de 1863 in Gemässheit des letztbezoogenen
§ mit Anwendung des § 266 St. G. zu einer Geldstrafe im
Betrage von zehn Gulden 5. W. zu Gunsten des Armen-
fondes der Stadtgemeinde Marburg, an Stelle welcher Geld-
strafe im Falle der Uneinbringlichkeit derselben eine acht
und vierzigstündige Arreststrafe zu treten hat und gemäss
§ 389 St. P. O. zum Ersatze der wegen dieser Uebertretung
anerlaufenen Kosten des Strafverfahrens und Straf-
vollzuges verurtheilt. Weiters werde gemäss § 39 des Press-
gesetzes vom 17. Dezember 1862 Nr. 6 R. G. B. de 1863
der Redaction der in Marburg erscheinenden periodischen
Druckschrift „Slov. Gosp.“ die Verpflichtung auferlegt,
vorstehendes Erkenntniss gemäss § 20 Abs. II. desselben
Gesetzes in das nach dem Tage der eingetretenen Rechts-
kraft dieses Straferkenntnisses nächstfolgende Blatt der
periodischen Druckschrift „Slovenski Gospodar“ und zwar
auf der ersten Seite desselben auf Kosten des Verurtheil-
ten Dr. Lavoslav Gregorec aufzunehmen.

Grozovita nesreča na Dunaji.

Blizu cesarskega dvora na Dunaji proti za-
padu skoraj tik poslopja za državni zbor je se
dne 8. decembra zvečer ogenj vnel v teatru, ali

gledališči, imenovanem „Ringtheater“, in je okolo 1000 ljudi strašna smrt dohitela. Grozna novica!

L. 1873 so stavili „Ringtheater“. Delali so v petek in svetek; potrošili 700.000 gld., in ko je bil dodelan, so v njem igrali vesele igre. Sedanji ravnatelj g. Javner dal je znotrajne prostore krasno okinčati, kar ga je stalo blizu sto tisoč goldinarjev. Poslopje imelo je v nadstropji in pri tleh, v ložah in o čvaternih galerijah za 1740 ljudij sedežev in prostora za 3000. Za svečavo je bil plin ali „gaz“. Proti ognju imelo je služiti železno zagrinjalo, katero se je lahko spustilo med igrališče in gledalce. Priredjenih bilo je mnogo kadij polnih vode. Telegraph je bil napeljan do požarne straže in policije. In vkljub temu je v plamenu našlo 917 ljudi strahovito smrt.

Dne 8. decembra, praznik čistega spočetja blažene Marije, so naznanili neko novo igro, katero je spisal in vglasbil nedavno umrli Offenbach. Ljudje so bili radovedni in radogledni. Šlo jih je toraj mnogo v „Ringtheater.“ Gledališče bilo je nallačeno. Točno ob $\frac{3}{4}$ zasvira godba veselo poskočnico — toda prav za prav bila je — mrtvašnica. Kajti 5 minut pred sedmo uro se vzdigne in proti gledalcem močno napne židano in pozlačeno zagrinjalo in z igrališča zasvetijo se prestrašenim ljudem švigajoči plameni. Eden strežnikov je baje svetilnico z vinskim cvetom napolnjeno prevrgel, ali pri naglem prižiganji lučij ogenj zatoril, ki je hipoma švignol navzgor proti strehi, kder je vse prepreženo z vožinci in sploh cela sprava za pregibanje gledališčenega orodja. V dveh ali treh minutah je vse igrališče v plamenu, strežniki so vsi zmedeni, nekateri ranjeni, pečeni, drugi zbežijo. Nikomur ne pride na misel: železno zagrinjalo, ne kadi z vodo, ne telegraf. Le toliko je še eden storil, da je zaškrtnol in zaprl plinove cevi, da so hipoma vgasnile vse luči po celem gledališči. Grozen dim se vleče po vseh prostorijah. Vse to se je vršilo strahovito naglo. Ubogi gledalci so, zagledavši prvi plamen, bili uže v smrtnej nevarnosti, in precej v gosti dim in trdo temo zaviti. Vse beži, ali v prenatgrem pobegu v smrt hiti; le iz lož in prtičnih prostorij reši se večina, oni v galerijah se pa skoraj vsi, v temi iskajoč izhoda, zamotajo, zapšejo, obležijo, pohodijo, raztrgajo, v dimu zadušijo in naposled v strašnem ognju zgorijo. Le kakih 80 oseb je našlo dveri na mostovž, ter je 4 nadstropje visoko poskakalo v podložene blazine in prte.

Med tem, ko se je tako nepopisljivo strašno godilo v gledališči, je zunaj stoječa množica mislila, da so vsi obiskovalci rešeni, in zato so tudi zvečinoma roke križem držali in oči pasli v strahovitem ognju, ki je kmalu vse poslopje zajel. Še le čez dobro uro se je zazvedelo, kolika nesreča da se je zgodila, ko so namreč prve mrtvece našli in jih iz gledališča nositi začeli. Do jutra so jih nanosili blizu 300, in sedaj ni

mogoče popisati občne osupljenosti in žalosti, pa kriča in joka, obupa in togota onih, ki so svoje med mrtveci našli, ali zazvedeli, da še gorijo.

Gledališče je gorelo od četrtka do torka; še v nedeljo so našli 37 mrličev, ki so na stopnicah k četrti galeriji vkup stlačeni kakor opeke ali cigli v ciglenci goreli. V pondeljek bil je slovesen pogreb. Mnogi mrliči bili so močno ožgani, da jih ni bilo mogoče spoznati in od nekaterih so le majhni ostanki bili videti. Največ jih je pa do čista zgorelo, med temi tudi poljski poslanec Penkovski z ženo vred.

Vse mesto Dunajsko je zatopljeno v neznano žalost. Na veliko tolažbo mu je izredna darežljivost za onesrečene in njihove zapuščene reveže; svitli cesar so takoj poslali 10.000 fl. državni zbor je dovolil 50.000 fl. po vseh večjih mestih avstrijskih in zunanjih pobirajo in do sedaj je nabranih 300.000 fl. Gledališče bilo je zavarovano za 200.000 fl. in pobištvo za 100.000 fl.

Naši slovenski poslanci so tudi bili v velikej nevarnosti. Opravili so svoje zasebno posvetovanje v zbornici. Graf Margheri nasvetuje iti v „Ringtheater“. Toda drugi so opomnili, da bode preveč gnječje ter so odšli na sprehod in tako skoraj gotovej smrti odrinoli.

Grozna nesreča je storjena, dal Bog, da bi bila vsem v svaritev in jednake nezgode zabranila.

Gospodarske stvari.

Za gozde, loge ali lese je treba boljše skrbeti.

Kdor ni slep, ta lahko zapazi, kako nesmiljeno drevesa, gozde, lese, loge, hoste posekavajo, za nadomestek pa malo ali nič ne skrbijo. Gele gore so uže slečene. Za potrebno kurjavo, za steljo po zimi skrbijo ljudje čedalje težkeje. Zavoljo deset ali jedenajst zadnjih slabih letin so kmetovalci nemilo posekavali svoje gozde, ker od drugod ni bilo denarjev dobiti. Najhuše pa divjajo tisti posestniki, kateri se bližajo tretjei posilnej dražbi. V svojej jezi posekajo vse, kar le morejo. Sekiro položijo drevesu na korenje, katelega drugače nebi dali za nič posekati. Ne prizanašajo nobenemu; še pitovnega drevja se lotijo, posebno: črešenj, orehov, grušek. Nihče jim tega ne zabrani, čeravno vse upije, da tako pokončavanje ni prav.

Ni dvomiti, da bodo gosposke temu s postavami začele v okom pribajati. Vendar škoda narejeno bodo morali ljudje sami popravljati. Mlademu drevju bodo morali prizanašati, ledine, goličave pogozdovati, t. j. z drevjem zasajati, da nastane zopet večjo število pitovnega drevja, ali log, les, gozd. Vzamimo pogozdovanje tukaj v preišljevanje in kmalu bomo zapazili, da to ni zelo lahko delo. Ako hočemo srečo imeti pri tem opravku, moramo paziti 1. kakšna je zemlja, ka-